

Sygn. akt VIII Gz 39/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

SO Agnieszka Górka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2015 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Technologicznego w S.

przeciwko C. B. i D. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia biegłego sądowego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 17 grudnia 2014 roku, sygn. akt XI GC 157/13

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać biegłemu sądowemu M. U. wynagrodzenie w kwocie 1.258,78 zł (tysiąc dwustu pięćdziesięciu ośmiu i siedemdziesięciu ośmiu groszy) za sporządzenie opinii pisemnej w sprawie, oddalając wniosek biegłego w pozostałym zakresie;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 marca 2014r. dopuszczono dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa M. U..

W dniu 9 kwietnia 2014 r. biegły sądowy złożył wniosek o przyznanie wynagrodzenia w kwocie 1.757,38 zł obejmujący wynagrodzenie 1.717,38 zł i zwrot wydatków w kwocie 40 zł. Na wydatki biegłego składały się koszty maszynopisania, powiadomień i wysłania akt. Biegły za godzinę pracy przyjął stawkę w kwocie 45,04 zł. Sporządzenie opinii według danych w karcie czynności trwało 31 godzin.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie przyznał biegłemu sądowemu wynagrodzenie w kwocie 981,79 zł za sporządzenie pisemnej opinii w sprawie (w tym: 941,79 zł wynagrodzenie i 40 zł zwrot wydatków) i oddalił wniosek w pozostałej części. Nakazał również zwrócić pozwanym kwotę 18,21 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy oceniając nakład pracy zweryfikował czas niezbędny do sporządzenia opinii na 17 godzin. Było to związane z faktem, że w równoległe toczącej się sprawie (Sygn. akt XI GC 1175/12), pomiędzy tymi samymi stronami, na tle tego samego stosunku najmu, dopuszczono dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego

specjalisty w dziedzinie budownictwa, której sporządzenie zlecono również biegłemu. W tamtej sprawie biegły sądowy złożył wniosek o przyznanie wynagrodzenia w kwocie 830,99 zł, wskazując, że sporządzenie opinii trwało 15 godzin. Niniejsza sprawa wprawdzie dotyczyła nieco innego zakresu wyceny w ramach rozliczenia tego samego stosunku najmu, jednakże czynności biegłego były zbliżone, różniły się w niewielkim stopniu. Sam biegły przyznał w karcie pracy, że w niniejszym przypadku pominięto ocenę lokali, co wiązało się z tym, że w poprzedniej sprawie biegły już dokonał oceny tych lokali i obecnie dysponował opracowanym przez siebie materiałem. Okoliczność ta winna znacząco zmniejszać czas pracy biegłego, tymczasem w niniejszej sprawie wskazany czas był dwukrotnie dłuższy. Czas określony w punkcie 5 karty czynności winien być zatem urealniony do 10 godzin. Czas wskazany w pozostałych pozycjach karty czynności sąd uznał za realny, przyjmując jako czas uzasadniony w sumie 17 godzin.

Powołując się na brzmienie art. 288 k.p.c., art. 89 ust. 1,2,3,4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, § 2 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, tariff zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy budżetowej na rok 2013 i art. 9 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw Sąd Rejonowy przyjął, że kwota bazowa wynosi 1.766,46 zł. Stawka biegłego za godzinę pracy wynosiła 45,04 zł ($1,7\% \times 1,5\% \times 1.766,46 \text{ zł}$). Przyjmując zatem, że sporządzenie opinii zajęło biegłemu 17 godzin zasadnym jest przyznanie biegłemu wynagrodzenia w kwocie stanowiącej iloczyn ilości przepracowanych godzin i kwoty przysługującej biegłemu za godzinę pracy (45,04 zł), który stanowi równowartość 765,68 zł. Kwota ta została podwyższona o podatek od towarów i usług - o 176,11 zł, co ostatecznie dało 941,79 zł.

Zwrot wydatków w wysokości 40 zł uzasadniony jest brzmieniem § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, tariff zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym i faktem, że biegły złożył fakturę VAT. opiewającą na ww. kwotę.

Zażalenie na powyższe orzeczenia wywiódł biegły, wnosząc o jego zmianę o przyznanie wynagrodzenia w wysokości 1.757,38 zł brutto.

W uzasadnieniu wskazał na zupełnie inną tematykę spraw poprzez postawione tezy. Podniósł, że opinia w sprawie toczącej się pod sygn. akt XI GC 1175/12 dotyczyła wielkości i powierzchni lokalu, zaś w niniejszej sprawie ceny najmu za lokal przed zalaniem i aktualnie, co jest działaniem z zakresu wyceny nieruchomości. Powyższe wymagało odniesienia się do kilkudziesięciu umów pisemnych i ustnych, zestawionych w tabelach stanowiących załącznik do opinii, stworzenia banku danych dotyczących stawek czynszu za lokale biurowe i magazynowe na potrzeby konkretnej sprawy, co wymaga znacznego nakładu pracy. Brak oględzin lokali nie może stanowić powodu do zdyskredytowania pracy biegłego polegającej na pozyskiwaniu i wykorzystywaniu danych. Biegły wykazał się bowiem wiedzą, zdobył materiały z zakresu wyceny nieruchomości. Ilość roboczogodzin wynika z nakładu pracy na napisanie jednej strony, istotna jest również wiedza o zakresie i treści opinii, a dla ustalenia wysokości wynagrodzenia nie jest istotna wartość przedmiotu sprawy. W ocenie skarżącego przyznana wysokość wynagrodzenia wynika z wycucia, nie udokumentowano w sposób merytoryczny jej podstaw. Biegły podkreślił, że posiada długi staż, odpowiednie kwalifikacje, stąd obniżenie wynagrodzenia traktuje jako dyskredytujące i krzywdzące, równoznaczne z zarzutem, że zawyża ilość roboczogodzin i czerpie nienależne korzyści. Obniżenie wynagrodzenia stanowi nadto przejaw dumpingu, stosowania ośmieszającej stawki za zawodowe umiejętności osób o wysokich kwalifikacjach, posiadających uprawnienia rzeczoznawców budownictwa, a zatem długoletnią praktykę, osiągnięcia zawodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że w zaskarżonym postanowieniu Sąd Rejonowy zaaprobował, zgodnie z przedstawioną przez biegłego fakturą VAT, wysokość kosztów poniesionych w związku ze sporządzeniem opinii w niniejszej sprawie, a także przyjętą przez biegłego stawkę za 1 roboczogodzinę. Co jednak szczególnie istotne,

Sąd Rejonowy nie zakwestionował części pozycji, wskazanych w karcie czynności biegłego, a przede wszystkim nakładu pracy, określonego w pkt 2, tj. 4 godzin na „pozyskanie, ustalenie danych dotyczących stawek czynszów lokali i magazynów”. Już ten fakt daje podstawy do przyjęcia, że Sąd Rejonowy nie kwestionował nakładu pracy biegłego niezbędnego do uzyskania informacji, analizy wielu umów pisemnych i ustnych. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że wiedza, doświadczenie biegłego, praca polegająca na pozyskiwaniu danych i wykorzystywaniu nie zostały zaaprobowane i uznane za niezbędny element poprawnego sporządzaniu operatów szacunkowych.

W kontekście przedstawionych powyżej okoliczności nie ulega wątpliwości to, że z uwagi na sposób sformułowania tezy dowodowej i przedmiot postępowania niezbędne było przeprowadzenie opracowania z wykorzystaniem informacji i wiedzy dotyczącej wyceny nieruchomości. Powyższe wyrażało się zarówno koniecznością zebrania danych w analizowanym zakresie, jak również zestawienia ich, poddania analizie i wyciągnięcia wniosków, umożliwiających udzielenie odpowiedzi na postawione w postanowieniu z dnia 25 marca 2014 r. zagadnienia. Częściowo zasadnie zatem biegły kwestionuje stanowisko Sądu pierwszej instancji, że czynności biegłego różniły się w niewielkim stopniu w 2 analizowanych sprawach - w niniejszej sprawie oraz sprawie toczącej się pod sygn. akt XI GC 1175/12.

Podkreślić bowiem trzeba, że istotnie w obydwóch postępowaniach powódka domagała się zapłaty z tytułu korzystania z tego samego lokalu. Niemniej, w postępowaniu o sygn. akt XI GC 1175/12 dochodziła zapłaty należności wynikających z faktur VAT wystawionych zgodnie z postanowieniami umowy za centralne ogrzewanie czy pobór energii elektrycznej. Pozwani kwestionowali okoliczność, jakoby opłaty te były proporcjonalne do zajmowanej powierzchni i rzeczywiście ponoszonych kosztów, w związku z czym opinia biegłego zmierzała do ustalenia powierzchni wynajmowanych pomieszczeń, stosunku tej powierzchni w odniesieniu do pozostałej powierzchni budynku. Biegły był zobowiązany również ustalić, jaką powierzchnię pozwani użytkowali po zalaniu lokalu, w związku z czym dokonał oględzin lokalu, a na jej podstawie poczynił ustalenia co do stanu lokalu, zakresu zniszczeń (k. 5-6 opinii w sprawie o sygn. XI GC 1175/12). Ustalenia te zostały przeniesione do opinii w niniejszej sprawie w zasadzie w niezmienionym kształcie (k. 5-6 opinii), czego biegły nie kwestionuje. Biegły nie wyszczególnił w karcie pracy odrębnej pozycji, związanej z czasem poświęconym na dokonanie oględzin. Jednakże zbiorczo w pkt 5 wskazał 24 godziny na opracowanie opinii (bez obróbki), przy czym w ramach opracowania wskazał ocenę stanu nieruchomości.

Weryfikacja czasu pracy przeznaczonego na opracowanie opinii (pkt 5 karty pracy) jest o tyle utrudniona, że biegły w sposób zbiorczy określił czynności podjęte w tym celu. Jednocześnie w karcie pracy, jak również w wywiedzionym zażaleniu przytacza uzasadnienie obliczenia efektywnego nakładu pracy, powołując się na ustalenia prokuratury. Analiza karty pracy skłania do wniosku, że według biegłego należy przyjąć na potrzeby obliczeń założenie, że sporządzenie karty opinii zajmuje 2 godziny (opinia liczy 12 stron stąd 24 godziny).

Zdaniem Sądu odwoławczego przyjęcie takiego sposobu wyliczeń nie wiąże sądu, tym bardziej że zakłada automatyzm, kryteria jedynie ilościowe, z pominięciem możliwości oceny realnie wykonanych czynności, stopnia ich skomplikowania i czasochłonności, a także merytorycznej zawartości i przydatności opinii. Niedopuszczalna byłaby ocena wysokości wynagrodzenia w oparciu jedynie o redakcyjną analizę tekstu, ilość zapisanych stron czy stopień zapisania strony. Nie może bowiem umknąć uwadze okoliczność, że sporządzenie opinii nie polega wyłącznie na jej fizycznym przepisaniu, znaczna jej część musi zostać poprzedzona przeprowadzeniem badań, analiz. Co szczególnie istotne, przytoczone przez biegłego zasady, jak sam wskazuje, pochodzące sprzed 50 lat, wydają się być nieaktualne dla oceny czasu pracy, jeśli uwzględnimy dzisiejszy rozwój techniki. Wspomnieć można chociażby o możliwości edytowania dokumentu, wprowadzania do jego treści elementów z innych dokumentów (jak to miało miejsce w niniejszej sprawie) bez potrzeby ich przepisywania. Nie można zatem zestawiać czasu niezbędnego do opracowania opinii na komputerze z czasem przeznaczonym na sporządzenie maszynopisu. Wniosek taki jest tym bardziej zasadny, że biegły odrębnie zakwalifikował czas poświęcony na obróbkę dokumentu i jego korektę.

Sąd Okręgowy nie podzielił jednak stanowiska Sądu I instancji, jakoby z uwagi na zbieżność przedmiotu opinii z opinią wydaną w sprawie o sygn. akt XI GC 1175/12 czynności biegłego w znacznej części pokrywały się. W ww. postępowaniu biegły nie dokonywał analizy rynku nieruchomości, nie zajmował się w ogóle kwestiami związanymi z przeznaczeniem lokalu, jego użytecznością, wysokością czynszu najmu. Nie przedstawiał zestawień dotyczących wysokości czynszów

z uwzględnieniem stanu, wieku i funkcji lokalu. Nie sporządził również oceny stanu zużycia budynku. Opinia ta była zatem mniej obszerna i dotyczyła w znacznej mierze innych kwestii.

Okoliczność, że biegły miał możliwość wcześniejszego zapoznania się ze stanem lokalu, budynku i jego oceny, a następnie wykorzystania wysnutych uprzednio wniosków w niniejszej sprawie, pozwala jedynie nie uwzględniać czasu pracy uprzednio poświęconego przy rozpoznaniu wniosku o wynagrodzenie w tej sprawie. Mając na uwadze wszystkie wymienione okoliczności za uzasadniony czas do opracowania opinii należało przyjąć 15 godzin.

Ostatecznie zatem Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że łącznie na sporządzenie opinii biegły poświęcił 22 godziny (15 + 7). Uwzględniając zatem stawkę godzinową na poziomie 45,04 zł, wynagrodzenie biegłego za sporządzenie opinii kształtować będzie się na poziomie 990,88 zł. Po podwyższeniu o kwotę podatku od towarów i usług (23%) otrzymano 1.218,78 zł. Po powiększeniu tej kwoty o wydatki powstałe w związku ze sporządzeniem opinii (40 zł) otrzymana kwota to 1.258,78 zł.

Z tego względu, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie I. Jednocześnie w punkcie II Sąd oddalił zażalenie w zakresie, w jakim dotyczyło podwyższenia wysokości wynagrodzenia powyżej kwoty 1.258,78 zł (art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).